

Dosarul nr. 2ra-614/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S.Vasilachi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N.Budăi, V.Mihaila, Iu.Cotruță)

ÎNCHEIERE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valentin Ivanenco,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin
Ivanenco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
constatarea încălcării termenului rezonabil la judecarea cauzei și repararea
prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 7 august 2020, Valentin Ivanenco a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al RM solicitând constatarea încălcării dreptului la
judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, până în prezent cauza civilă, nr.2-
20059502-12- 2p/o-03062020 la cererea de chemare în judecată depusă de
Valentin Ivanenco împotriva ÎCS „Heeren Invest” SRL, intervenient accesoriu
executor judecătoresc Boțan George privind întoarcerea executării, nu a fost
examinată. Iar, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din
06.07.2020, cererea privind accelerarea examinării cauzei civile nr.2-20059502-
12-2p/o-03062020, a fost respinsă.

A menționat că durata examinării cauzei civile nr.2- 20059502-12-2p/o-
03062020 la cererea de chemare în judecată depusă de Ivanenco Valentin
împotriva ÎCS „Heeren Invest” SRL, intervenient accesoriu executor judecătoresc
Boțan George privind întoarcerea executării, este incompatibilă cu cerința
„Termenele de judecare a cauzelor civile”, prevăzută la art.192 alin.(1) din Codul
de procedură civilă al Republicii Moldova, care stipulează că cauzele civile se
judecă în primă instanță în termen rezonabil.

A relatat că potrivit jurisprudenței de referință degajate de Curtea Europeană
a Drepturilor Omului, rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în
lumina circumstanțelor cauzei, ținând cont de următoarele criterii: complexitatea
cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților relevante și importanța

cauzei pentru reclamant (cauza Frydlender contra Franței, hotărârea Marelui Consiliu din 27 iunie 2000), iar în cazul în care speța implică o complexitate semnificativă, urmează de menținut justul echilibru între exigențele celerității procedurilor judecătorești și principiul general al bunei administrări ai justiției, (cauza Boddaert contra Belgiei, din 01 octombrie 1992).

A declarat că în speță, termenul de examinare a cauzei civile nr.2-20059502-12-2p/o-03062020 la cererea de chemare în judecată depusă de Ivanenco Valentin împotriva ÎCS „Heeren Invest” SRL, intervenient accesoriu executor judecătoresc Boțan George privind întoarcerea executării, nu este unul rezonabil, demonstrând un caracter excesiv, deoarece cauza menționată pînă în prezent nu a fost examinată, fapt ce denotă că autoritățile competente nu reacționează adecvat întru respectarea termenului rezonabil la examinarea cauzei civile, dând dovadă de un comportament inadecvat și cu rea credință.

Astfel, i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, datorită duratei excesive de examinare a cauzei și i-a fost cauzat un prejudiciu moral, pe care îl estimează la suma de 1 000 000 (un milion) de Euro.

A solicitat reclamantul să fie constatat că fiind încălcat dreptul la examinare în termen rezonabil a cauzei civile nr.2-20059502-12-2p/o-03062020, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivanenco Valentin împotriva ÎCS „Heeren Invest” SRL, intervenient accesoriu executor judecătoresc Boțan George privind întoarcerea executării; să fie dispusă încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul său a sumei de 1 000 000 (un milion) de Euro.

Prin hotărârea din 07 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Ivanenco Valentin și s-a menținut hotărârea din 07 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că din raportul întocmit de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru la 19 august 2020, se distinge faptul că Valentin Ivanenco, la data de 02 iunie 2020 a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Heeren Invest” SRL, intervenient accesoriu executorul judecătoresc George Boțan privind întoarcerea executării.

Prin încheierea din 11 iunie 2020 cererea a fost acceptată în procedura contencioasă, fiind stabilită ședința de pregătire a cauzei pentru examinare pentru data de 14 septembrie 2020, ora 9.30.

Instanța de apel a reținut că la data de 02 iulie 2020, Valentin Ivanenco a înaintat o cerere de accelerare a procedurii, conform art. 192 CPC, însă prin încheierea instanței din 06 iulie 2020 a fost respinsă cererea de accelerare.

Așadar, invocând faptul că a fost încălcat termenul rezonabil la examinarea respectivei cauze, Valentin Ivanenco a înaintat prezenta cerere, în conformitate cu prevederile Legii nr. 87, solicitând constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, precum și încasarea prejudiciului moral.

În contextul circumstanțelor constatate, instanța de apel a menționat că potrivit art.192 alin. (1) Cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești

și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță. (1¹) În situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei. Examinarea cererii se face în absența părților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decât cel care examinează cauza.

(2) Cauzele privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărârilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici se judecă de urgență și în mod prioritar.

Totodată, instanța de apel a reținut că judecarea procesului într-un termen rezonabil are ca scop înlăturarea incertitudinii în care se găsesc părțile prin restabilirea, cât mai curând posibil, a drepturilor încălcate și prin reinstaurarea legalității, care trebuie să guverneze toate raporturile juridice într-un stat de drept, ceea ce constituie o garanție a unui proces echitabil.

Noțiunea de termen rezonabil este definit ca ceva obișnuit, care se menține în limitele normale, nu are nimic ieșit din comun, fără exagerări, potrivit, accesibil, acceptabil, cumpătat.

Instanța de apel a subliniat că, Valentin Ivanenco a depus cerere de chemare în judecată la data de 02 iunie 2020, iar la primirea cererii în procedură, instanța a ținut cont de caracterul contradictoriu al procesului de judecată și a stabilit ședința pornind de la agenda dosarelor stabilite și termenul necesar părților pentru a se pregăti de ședință.

Instanța a subliniat că nu poate fi considerată o tergiversare a examinării cauzei faptul că instanța a acordat termen părții pârâte pentru a-și organiza apărarea, precum și nu poate fi considerată conduita instanței ca fiind contrară principiului legalității, sub aspectul termenului procedural, la stabilirea ședinței de judecată, în cazul dat.

La 18 februarie 2021, Valentin Ivanenco a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Mai mult ca atât, a invocat că instanța de apel a ignorat prevederile art.4 alin.(1) din Legea nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 4

februarie 2021, prin urmare, cererea de recurs declarată la 18 februarie 2021, se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 12 martie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care

evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Valentin Ivanenco.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Valentin Ivanenco împotriva deciziei din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru